

Ekonomka Markéta Šichtařová rozčileně: “STÁTNÍ PODNIK NEMÁ CO VYHAZOVAT PENÍZE ZA NĚJAKOU IDEOLOGII!!! NKÚ NA ČESKOU POŠTU!”

- CZ24 News | 2. srpna 2021

ČESKO: Vládní dluh Česka v poměru k hrubému domácímu produktu v letošním prvním čtvrtletí vzrostl o 6,3 procentního bodu na 44,1 procenta. „Když v ekonomice založíte nějaký trend, zvyknete ji například na velký přísun levných peněz, funguje to jako návyková droga a velmi špatně se takový trend mění,“ varuje Markéta Šichtařová. V souvislosti s povinným očkováním zaměstnanců technologických gigantů tvrdí, že soukromá firma si může dělat, co chce, i když zrovna tento případ je do nebe volající idiocie ve vedeních společností.

Česká ekonomika rostla nejrychleji v historii. Hrubý domácí produkt ve 2. čtvrtletí meziročně stoupl o 7,8 procenta. Dosud rostla ekonomika nejvýrazněji o 7,5 procenta, a to ve druhém čtvrtletí roku 2006. Nejde ani tak o tento rekord způsobený loňskou nízkou základnou, jako o rekordní spokojenost českých domácností s vlastní ekonomickou situací. Z šetření agentury CVVM na přelomu května a června plyne, že tuzemské domácnosti jsou tak spokojeny zrovna v době, kdy česká ekonomika prochází či se čerstvě zotavuje ze svého historicky rekordního propadu. Čím se to dá vysvětlit?

Dejme si velký pozor na ta zdánlivě rekordní čísla! Ono to jako rekordní růst jen vypadá, ve skutečnosti jde jen o hrátky s čísly a tenhle „rekordní“ růst je naopak obrovským zklamáním! Podle průměrných odhadů ekonomů v průzkumu zjišťovaném před zveřejněním tohoto čísla měl hrubý domácí produkt ve druhém čtvrtletí meziročně stoupnout zhruba o 9,2 procenta. Na první pohled to může vypadat jako velmi prudký růst, ale zase tak prudký ve skutečnosti není, protože důvodem tak vysokého čísla měla být především nízká srovnávací základna z loňského roku, kdy byla ekonomika uzavřená kvůli protipandemickým opatřením a propadla skoro o 11 procent. Jenomže to se pořád bavíme jen o odhadu. A realita?

Realita hrozivě zklamala. HDP české ekonomiky ve 2. čtvrtletí v realitě stoupl jenom o 7,8 procenta. Na to, jak moc ekonomika loni propadala, je to skutečně mizerný výsledek. Ani mezičtvrtletně to není o moc lepší: V průzkumu se očekával mezikvartální růst o dvě procenta. Ve skutečnosti ekonomika mezičtvrtletně vzrostla jenom o 0,6 procenta. Pokračuje tak série čísel slabounkých jak tříkrát vylouhovaný čajový pytlík. Ještě na začátku roku totiž ekonomika klesala o 0,3 procenta.

A jak si tedy tu zmíněnou spokojenost vysvětlujete?

Když si uvědomíme, že ekonomika ve skutečnosti moc neroste – vlastně jenom velmi rozpačitě maže loňský propad – je skutečně zvláštní, že je tak vysoká spokojenost s osobní finanční situací na straně jednotlivých domácností. I to má ale vysvětlení.

Vláda svými „záchrannými“ programy, které začala spouštět hned loni na jaře, dostala do oběhu velké kvantum peněz a uměle zakonzervovala mnoho pracovních míst, která by jinak nepřežila. Tyto peníze, které se dostaly mezi lidi, se ale moc neutrácejí. Vidíme to na nedostatku spotřebitelské

poptávky v některých odvětvích. Čekal se efekt odložené spotřeby, kdy spotřebitelé natěšení na nákupy vtrhnou do obchodů, jakmile dojde k prvnímu uvolnění. To se stalo jen do jisté míry. Uvolnění totiž nebylo takové, jak se mnozí těšili, nakupování s respirátorem na nose není moc velká zábava; navíc mnozí konečně pochopili, že pandemické vlny patrně budou čtyři, což si dlouho odmítali připustit. To vše vede k tomu, že spotřebitelé se do obchodů hrnou jen „přiměřeně“.

Takže lidé mají peníze rozdané od vlády, ale moc je neutrácejí – a proto logicky roste spokojenost s osobní finanční situací. Ale má to opět vady na kráse. A tou hlavní vadou je to, že vláda si tímto rozdávaním peněz jen půjčila z budoucí životní úrovně. Peníz totiž rozdala na dluh.

Nedávno jste upozorňovala, že ve statistice - a zejména v té ekonomické - platí, že když se v ní vrtáte dostatečně dlouho, vždy si najdete nějaký úhel pohledu, podle kterého čísla vypadají dobře, i špatně. Jaký úhel byste zvolila pro zprávu, že vládní dluh Česka v poměru k hrubému domácímu produktu v prvním čtvrtletí letošního roku rostl o 6,3 procentního bodu na 44,1 procenta? Varovný, že se jedná o druhé nejrychlejší tempo po Kypru; konejšivý, že meziroční nárůst se stále udržel pod průměrem EU; nebo optimismus vzbuzující, že zadlužení Česka vyjádřené touto veličinou je i tak šesté nejnižší v Evropské unii?

Že existují všelijaké úhly pohledu, to jsme ostatně viděli před malou chvilkou i na číslech o HDP – to, co na první pohled vypadá dobře, je ve skutečnosti pořád slabota, když to zasadíme do kontextu... A tak je to i v tomto případě. Růst vládního dluhu v poměru k hrubému domácímu produktu o 6,3 procentního bodu na 44,1 procenta je dost varovný. A je varovný právě tou svou rychlostí.

Ono se totiž ukazuje, že když v ekonomice založíte nějaký trend, zvyknete ji například na velký přísun levných peněz, funguje to jako návyková droga a velmi špatně se takový trend mění. Takže není pro budoucnost skoro podstatné, jaká je celková výše zadlužení – z toho se můžeme radovat teď, v daný okamžik. Ale pro budoucnost je podstatné to tempo nárůstu. Z toho se bude velmi těžko vystupovat.

Ve středu začala v automobilce Škoda Auto plánovaná odstávka výroby před letní dovolenou. Po hromadné dovolené ve 31. a 32. kalendářním týdnu se však výroba vozů kvůli nedostatku čipů a dalších komponentů nerozjede ani ve 33. kalendářním týdnu. Zároveň se objevily zprávy, že průměrná cena ojetých aut na českém trhu v prvním letošním pololetí stoupla meziročně o takřka 16 procent na 245 tisíc korun. Co všechno ten tlak EU k přechodu na elektromobilitu a na útlum výroby vozů se spalovacím motorem - namixovaný s nedostatkem čipů - může v důsledku přinést motoristům, výrobcům, ale i české ekonomice, pro niž je automobilový průmysl hodně významný?

Česká ekonomika je postavená na průmyslu – a náš průmysl je zase postavený na průmyslu automobilovém. Takže jakékoliv potíže automobilového průmyslu dopadnou v konečném důsledku s odstupem času velmi negativně na všechny občany. Když říkám všechny, myslím skutečně všechny, třeba i důchodce, protože důchodci asi moc nadšeně neocení, když stát zchudne a nebude mít na důchody...

A že neslyším jen trávu růst, ale že skutečně stát je drcen těmi potížemi automobilové výroby, ukázala jasně tvrdá data. Už jsme tu mluvili o HDP. A hádejte, proč taky HDP tak zklamalo. Není to těžké rozklíčovat. Do značné míry za to mohou právě problémy s nedostatkem součástek, komponentů, materiálů, s logistikou. Podniky by sice rády jely na plný výkon, dokonce ani objednávky jim nechybějí, ale nemohou, protože pandemická opatření a státní ochrannářství zpřetrhaly obchodní vazby. Čekací lhůty na součástky a materiály se neúměrně prodlužují, přepravci natahují doby přepravy.

Vlastně bychom mohli tento důvod schovat pod škatulku „státní regulace přepravy, hranic a obchodu“. Kvůli téhle regulaci tak už pokulhává hospodářský růst.

Společnosti Google, Facebook a Netflix oznámily, že po svých zaměstnancích - zatím jen v USA - začnou vyžadovat očkování proti nemoci covid-19, což více než 130 tisícům zaměstnanců Googlu sdělil e-mailem šéf firmy Sundar Pichai. Nepřipadá vám tento krok technologických gigantů jako nepřiměřený zásah do svobod svých zaměstnanců?

Pokud se posmívám kvótám na ženy, muže či etnika ve vedení firem a tvrdím, že firma musí mít právo vybírat si takové zaměstnance, jaké chce ona, pak také musím stejným dechem hájit právo firmy rozhodnout se, že chce mít jenom očkované zaměstnance. Kdyby se jednalo o státní zaměstnance, to by byla jiná; to by byla jednoznačná diskriminace. Soukromá firma nechť si ale se svými zaměstnanci dělá, co chce. A komu se to nelíbí, nemusí pro takovou firmu pracovat. A vedle toho nechť si zase existují firmy, které budou přijímat třeba pouze neočkované zaměstnance. Proti gustu žádný dišputát.

Úplně jiná věc samozřejmě je, že takové třídění lidí je do nebe volající idiocie a výraz psychické slabosti sněhových vloček ve vedeních mnohých firem. Ale i na idiocii máte koneckonců právo.

Ale abychom nepokukovali jen do zámoří. Francie od 1. srpna zavádí povinnost očkování proti koronaviru pro všechny zaměstnance zdravotnických zařízení, pro hasiče i záchranáře. Vyplývá to z nově přijatého zákona, podle něhož se návštěvníci mimo jiné kin, restaurací, nákupních center či pasažéři při delších cestách po železnici musí prokazovat tzv. covid pasem. V Německu plánují, že by neočkovaní v případě vysoké míry infekce museli omezit své kontakty. V Řecku od minulého pátku do konce srpna smí do vnitřních prostor restaurací a zábavních podniků jen očkovaní. Jak střet západního pojetí osobní svobody a snahy státu chránit celou společnost může v zemích demokratického Západu dopadnout?

Západní pojetí osobní svobody se už dávno rozpadlo, prakticky neexistuje. S covidem se společnost fašizuje. A to nepoužívám nějak záměrně expresivní slova. Myslím to doslova a do písmene tak, jak to říkám. Nejbizarnější na tom je, že tyhle kroky ani nejsou logicky obhajitelné; pokud by proti sobě stála logika versus osobní svoboda – dalo by se o něčem diskutovat. Ale tahle opatření logická nejsou.

Víte, pokud by nějaký virus byl eradikovatelný, dává velký smysl proočkovat co nejvyšší procento populace tak, aby byl virus skutečně vymýcen, a tím by byly chráněny rizikové skupiny. Pokud ale víme, že k tomuto vymýcení dojít nikdy nemůže, pak takový imunitní štít pro rizikové skupiny nikdy nevytvoříme; maximálně můžeme šíření zpomalit. Nikdy ale nezabráníme riziku infekce zcela. To pak ale mění pojetí vakcíny. Zatímco v případě eradikovatelnosti viru co nejširší vakcinace slouží jako „dobro“ pro celou populaci, v případě neeradikovatelnosti, nevymýtitelnosti, je vakcína „dobrem“ jen pro toho, kdo je přímo ohrožen, protože na plošný imunitní štít se spolehnout nemůžeme.

Chcete konkrétní příklad? Očkování proti chřipce! Každý chápe, že nemá smysl naočkovat 100 procent populace a snažit se tím zabránit onemocnění rizikových skupin – takhle to prostě nefunguje.

A nyní to podstatné: Pokud by opatření proti covidu byla koncipována tak, že omezování ekonomického života – v podobě lockdownů, roušek apod. – jsou funkcí počtu zemřelých anebo těžkých případů v důsledku covidu, pak by bylo namíste předpokládat, že vakcinace tato omezení zmírní anebo zcela vypne.

Klíčový problém je ovšem v tom, že uzavírky jsou ve světě oficiálně zdůvodňovány různými

multikriteriálními modely, které nestavějí primárně na počtu mrtvých či těžkých případů v důsledku covidu, ale stavějí na řadě kritérií, která nebudou vakcinací příliš dotčena: např. obsazenost lůžek nebo počet pozitivně testovaných. Tato kritéria mohou zásadně poklesnout teprve až po přirozeném odeznění pandemie, nikoliv v důsledku vakcinace.

Vakcinace tedy, proběhne-li rychle, celkem jistě sníží počet úmrtí a těžkých případů, nemusí však vést k zásadnímu snížení počtu infikovaných, tedy ani k ukončení ekonomických uzavírek!

Česká pošta se rozhodla vyjádřit podporu zítra zahajovanému pražskému festivalu leseb a gayů Prague Pride. Její logo se při této příležitosti zbarví do barev duhové vlajky. Na největších pobočkách budou k dispozici také duhové balíky. Pošta jich nechala vyrobit celkem 10 tisíc, náklady vyčíslila na 250 tisíc korun. Co říkáte na kritiku, že by Česká pošta místo prezentace ideologie měla raději doručovat řádně a včas zásilky, k čemuž byla státem zřízena? Nebo je chvályhodné, když státní podnik, ačkoli je ve ztrátě, podporuje soukromé akce a ukazuje, že přistupuje ke všem lidem stejně, bez ohledu na jejich orientaci či identitu?

Státní podnik nemá právo podporovat jakoukoliv ideologii ani jakýkoliv soukromý byznys, protože tím vyhazuje peníze daňových poplatníků za nikým nevolenou ideologii, která nikdy nebyla prověřena v řádných parlamentních volbách. Myslím, že by se na to měl podívat Nejvyšší kontrolní úřad, protože pošta se vůči penězům daňových poplatníků nechová jako řádný hospodář.